

บทที่ 7

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

7.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ธุรกิจสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่ เป็นการพิจารณาถึงสภาพภูมิศาสตร์ของสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่ในเรื่อง ทำเลที่ตั้ง ปัจจัยที่มีอิทธิพล รูปแบบโครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ พบว่า ธุรกิจสถานบันเทิงตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2533 จนถึงปี พ.ศ. 2552 โรงภาพยนตร์ และ โรงละครจะมีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณใจกลางเมืองในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2533 และถนนรัชมีที่ออกจากเมืองเชียงใหม่ ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี 2543 – 2552 คือ กลายเป็นโรงภาพยนตร์สมัยใหม่ที่อยู่ในศูนย์การค้า มีหลายโรงอยู่ด้วยกัน ซึ่งปัจจุบันมีเหลือแค่สองที่ คือ วิสต้า กาดสวนแก้ว และเมเจอร์ซีนีเพล็กซ์ ให้บริการกับประชาชนเมืองเชียงใหม่และเมืองใกล้เคียง โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลคือ การเจริญเติบโตของเมือง ทำให้โรงภาพยนตร์ที่กระจุกอยู่กลางเมือง มีการเคลื่อนย้ายออกมาสู่เมืองรอบนอก เพื่อความสะดวกต่อการเข้าถึง

ดิสโก้เทคนั้นในช่วงแรกคือก่อนปีพ.ศ.2533 จะกระจุกตัวอยู่บริเวณใจกลางเมือง เพราะเมืองยังไม่เจริญเติบโตมาก ดิสโก้เทคจะต้องตั้งอยู่ที่สังเกตได้ง่าย อยู่ในย่านธุรกิจที่มีผู้คนพลุกพล่าน ซึ่งในเมืองเชียงใหม่ส่วนมากจะตั้งอยู่ร่วมกับโรงแรม เพราะมีพื้นที่จอดรถ เข้าถึงสะดวกสบาย และยังรองรับนักท่องเที่ยวที่พักในโรงแรมได้ด้วย ซึ่งดิสโก้เทคที่อยู่ในโรงแรมส่วนมากจะเป็นขนาดใหญ่ โดยเริ่มเปลี่ยนแปลงในช่วงปีพ.ศ. 2537 – 2542 เมื่อเมืองเริ่มขยายตัวขึ้นคือเริ่มมีการย้ายออกมารอบนอกเมือง จะเห็นได้ว่าทำเลที่ตั้งของดิสโก้เทคย้ายออกสู่ออกนอกเมืองเพื่อรองรับกับการขยายตัวของเมือง และย่านธุรกิจที่ไม่ใช่แค่ใจกลางเมืองอีกแล้ว ในด้านขอบเขตการบริการนั้นในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2533 กับช่วงปี 2533 – 2542 ขอบเขตการบริการนั้นจะกว้างพอกัน คือ ทั่วเมืองเชียงใหม่ เพราะความหลากหลายของประเภทสถานบันเทิงนั้นมีน้อย ดิสโก้เทคเป็นที่นิยมหรือเป็นตัวเลือกอันดับแรก แต่ในช่วงหลังคือ ตั้งแต่ ปี 2543 เป็นต้นมา ดิสโก้เทค ไม่ได้เป็นตัวเลือกอันดับแรก เพราะความหลากหลายของสถานบันเทิงมากขึ้น ทำให้ขอบเขตการให้บริการเปลี่ยนไป คือ ดิสโก้เทคที่อยู่ในโรงแรมบริเวณใจกลางเมือง ไม่ได้ได้รับความนิยม ขอบเขตบริการแคบให้บริการเฉพาะคนที่อยู่ข้างเคียง และนักท่องเที่ยวที่มาพักในโรงแรมเท่านั้น แต่ดิสโก้เทคที่อยู่ในเขตรอบนอกได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะอยู่ใกล้กับสถานบันเทิงประเภทอื่น เป็นสถานที่พักผ่อนต่อจากสถานบันเทิงประเภทอื่น เพราะสะดวกต่อการเดินทาง ตรงกันข้ามกับใน

อดีตที่ดิสโก้เทคในเขตใจกลางเมืองมีขอบเขตให้บริการทั่วเมืองเชียงใหม่ แต่ดิสโก้เทครอบนอกเมืองมีขอบเขตบริการเฉพาะพื้นที่ใกล้เคียง

สำหรับอาบ อบ นวด ทำเลที่ตั้งไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย มีแต่ปิดกิจการลงไป โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทำเลที่ตั้งของธุรกิจนี้คือ ต้องเป็นที่ผู้คนไม่พลุกพล่านมากนัก มีการเดินทางสะดวกสบาย มีพื้นที่จอดรถ ซึ่งดูได้จากอาบ อบ นวด ส่วนมาก จะอยู่ภายในโรงแรมที่เก่าแก่ เป็นที่รู้จักกันมานานแล้ว หรือไม่ก็ต้องเป็นแบบคอมเพล็กซ์ โดยปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อธุรกิจอาบ อบ นวด มากที่สุดน่าจะเป็น การให้บริการ ความพึงพอใจของลูกค้า โดยเฉพาะเมื่อเวลาผ่านไป ธุรกิจสถานบันเทิงยังมีความหลากหลายมากขึ้น หากไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นที่พึงพอใจของลูกค้า ก็ไม่สามารถดำเนินกิจการต่อได้ โดยทำเลที่ตั้งนั้นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรองลงมาจากบริการของทางร้าน และความพึงพอใจของลูกค้า เพราะว่าการทำธุรกิจนี้ถ้าไม่ตั้งห่างจากเมืองมากเกินไป แต่ลูกค้าพึงพอใจ ธุรกิจนี้ก็ยังสามารถดำเนินกิจการอยู่ได้ โดยไม่กังวลเหมือนกับสถานบันเทิงประเภทอื่น

คาราโอเกะและคาเฟ่ในเมืองเชียงใหม่ตั้งแต่ก่อนปีพ.ศ. 2533 ถึงปีพ.ศ. 2552 มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยคาราโอเกะและคาเฟ่ในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2533 มีจำนวนน้อยมากซึ่งจะตั้งอยู่ในโรงแรม หรือตั้งอยู่เดี่ยว ๆ และจะไม่อยู่ใกล้กัน แต่เมื่อเวลาผ่านไปคือในช่วงปีพ.ศ. 2538 – 2542 คาราโอเกะ เริ่มเป็นที่นิยม ทำให้เริ่มมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปีพ.ศ. 2552 ซึ่งกระจายอยู่ทั่วเมืองเชียงใหม่ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทำเลที่ตั้งก็ต่างกัน จากเดิมที่ตั้งอยู่ในที่คนไม่พลุกพล่านมากนัก เดินทางสะดวก ตั้งอยู่ใน โรงแรม หรือคอมเพล็กซ์ มีพื้นที่จอดรถ เป็นเครือเดียวกับอาบ อบ นวด และจะไม่ตั้งอยู่ใกล้กับธุรกิจเดียวกัน แต่ในปัจจุบันต้องตั้งอยู่ในบนถนนที่คนสัญจรพลุกพล่านในตอนกลางคืน สังเกตเห็นได้ง่าย ไม่จำเป็นต้องมีที่จอดรถ และจะตั้งอยู่ใกล้กับธุรกิจคาราโอเกะเหมือนกันเพื่อดึงดูดความสนใจ ซึ่งรูปแบบของคาราโอเกะ และคาเฟ่ก็เปลี่ยนไป จากช่วงก่อนซึ่งไม่มีห้องส่วนตัวรับรอง และผู้มาใช้บริการเป็นวัยทำงาน หรือวัยผู้ใหญ่ แตกต่างจากในปัจจุบันส่วนมากจะมีห้องส่วนตัวรับรอง และผู้มาใช้บริการเป็นตั้งแต่วัยรุ่น จนถึงวัยผู้ใหญ่

บาร์และภัตตาคาร เป็นธุรกิจที่ยังไม่เป็นที่นิยมในสมัยเก่าคือก่อนปีพ.ศ. 2533 แต่มาเริ่มเปลี่ยนแปลงในช่วงปีพ.ศ. 2538 – 2542 เพราะเมืองเชียงใหม่เริ่มมีการขยายตัว กลายเป็นเมืองท่องเที่ยว เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้ธุรกิจบาร์และภัตตาคารเริ่มกลายเป็นที่นิยม มีจำนวนมากขึ้นและมีการเกาะกลุ่มกัน ทำให้กลายเป็นย่านของสถานบันเทิงดึงดูดลูกค้า มีทั้งบริเวณกลางเมืองเชียงใหม่ และรอบนอกเมือง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทำเลที่ตั้งของธุรกิจนี้คือ การเพิ่มขึ้นของประชากรที่เข้ามาศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้ใช้บริการหลักของธุรกิจนี้พิจารณาได้จาก ช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552

จำนวนของบาร์และภัตตาคารนั้นเพิ่มขึ้นอย่างมาก และยังกระจุกตัวรวมกันอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีจำนวนมาก และหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ง่ายต่อการเลือกใช้บริการ ทำให้กลายเป็นสถานบันเทิงพักผ่อนสำหรับวัยรุ่น และนักศึกษา ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงนั้น ในส่วนที่กระจุกตัวอยู่กลางเมืองส่วนมากลูกค้าก็จะเป็นวัยทำงาน หรือวัยผู้ใหญ่ โดยธุรกิจนี้มีตั้งแต่ขนาดเล็ก จนถึงขนาดใหญ่ ถ้าเป็นขนาดเล็กส่วนมากแล้วจะไม่มีพื้นที่จอดรถ ขอบเขตการให้บริการก็จะเป็นผู้ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง แต่ถ้าเป็นบาร์และภัตตาคารขนาดใหญ่ จะมีพื้นที่จอดรถรองรับ และมีขอบเขตการบริการที่กว้าง ไม่เพียงแต่ในเมืองเชียงใหม่เท่านั้น แต่ยังเป็นอำเภอใกล้เคียงด้วย

บาร์เบียร์ อะโกโก้ และคาบาเร่ต์ ตั้งแต่อดีตก่อนปีพ.ศ.2533 จนถึงปีพ.ศ.2552 พบว่าสถานบันเทิงประเภทนี้มีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณกลางเมือง ซึ่งจะกระจุกตัวกันอยู่บริเวณประตูท่าแพ ถนนลอยเคราะห์ และหลังไนท์บาร์ซ่า เมื่อเวลาผ่านไปก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่ยังกระจุกตัวอยู่บริเวณเดิม แต่มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น จากการขยายตัวของเมืองเชียงใหม่ และการกลายเป็นเมืองท่องเที่ยว ทำให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น จนกระทั่งหลังจากปีพ.ศ. 2543 เป็นต้นมา เริ่มมีการกระจุกตัวกันบริเวณถนนลอยเคราะห์เป็นลักษณะแนวยาวตามถนน จนกลายเป็นย่านสถานบันเทิง ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทำเลที่ตั้งของสถานบันเทิงประเภทนี้คือ การอยู่ใกล้กับที่พักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพราะสถานบันเทิงประเภทนี้ผู้ใช้บริการส่วนมากจะเป็นชาวต่างชาติ ซึ่งบริเวณที่กระจุกตัวดังกล่าว ก็เป็นย่านที่พักของนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ว่าจะเป็นโรงแรม หรือเกสต์เฮาส์ โดยรูปแบบของสถานบันเทิงประเภทนี้ก็เหมือนเดิมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน คือ เป็นร้านขนาดเล็ก บริการขายเบียร์ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นแก้ว มีการเต้นหรือการจัดแสดงโชว์เต้นบนเวที ไม่มีพื้นที่จอดรถ ผู้ใช้บริการส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีขอบเขตบริการคือพื้นที่อาศัยใกล้เคียง

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของธุรกิจสถานบันเทิงกับธุรกิจหรือกิจกรรมอื่น ๆ พบว่าในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2533 สัมพันธ์กับความเจริญของเมือง พบว่าสถานบันเทิงนั้นจะกระจุกตัวรวมอยู่บริเวณกลางเมืองเพราะเป็นเขตที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรมของเมืองเชียงใหม่ และถนนรัศมีที่ออกจากตัวเมือง แต่เมื่อเมืองเกิดการเจริญเติบโต จึงเกิดการเปลี่ยนแปลง เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาอดีตกับปัจจุบันจะพบว่าความสัมพันธ์ที่เห็นได้ชัดในช่วงเวลาพ.ศ.2543 – 2552 คือ ทำเลที่ตั้งของสถานบันเทิงจะสัมพันธ์กับทำเลที่ตั้งกลุ่มเป้าหมายที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเป็นหลัก คือ กลุ่มนักศึกษา และนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยความสัมพันธ์กับกิจกรรมอื่น ๆ จะมีความสัมพันธ์ 4 แบบคือ การเชื่อมโยงแบบแข่งขันกัน การเชื่อมโยงแบบส่งเสริมกันและกัน การเชื่อมโยงกันในด้านใช้แหล่งบริการหรือสถานที่ร่วมกัน และการเชื่อมโยงในเชิงประกอบกัน โดยการเชื่อมโยงแบบแข่งขันกันก็จะเป็นธุรกิจสถานบันเทิงเหมือนกัน การเชื่อมโยงแบบส่งเสริมกันจะมีธุรกิจร้านอาหาร-เครื่องดื่ม

ธุรกิจร้านขายหนังสือ ธุรกิจร้านไอศกรีม ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจร้านขายของชำ ธุรกิจร้านขายส่ง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ธุรกิจรับฝากรถ ธุรกิจโรงแรม ที่พักหรือเกสต์เฮ้าส์ ธุรกิจขายของกลางคืน ธุรกิจรถขายอาหาร ธุรกิจร้านเกม การเชื่อมโยงแบบใช้สถานที่ร่วมกัน โดยส่วนมากจะเป็นธุรกิจร้านอาหาร ร้านกาแฟ และนวดแผนโบราณ และการเชื่อมโยงเชิงประกอบกันจะพบธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายหนังสือ ร้านไอศกรีม ร้านขายของชำหรือร้านสะดวกซื้อ บริการรับฝากรถ ธุรกิจที่พักหรือเกสต์เฮ้าส์ และร้านขายส่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ความเหมาะสมของสถานบันเทิงในปัจจุบันพบว่ามีจำนวน 358 แห่งที่เหมาะสม โดยวิเคราะห์จากปัจจัยการใช้ที่ดิน และกันพื้นที่ออกโดยทำแนวกันชน 100 เมตรกับพื้นที่ไม่เหมาะสม ในการวิเคราะห์พื้นที่เหมาะสมต่อการจัดตั้งสถานบันเทิง จะได้พื้นที่เหมาะสมต่อการจัดตั้งธุรกิจสถานบันเทิงคือ บริเวณตำบลช้างเผือก ตำบลสุเทพ ตำบลหายยา ตำบลศรีภูมิ ตำบลช้างคลาน และตำบลวัดเกต โดยปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การกันพื้นที่ไม่เหมาะสมออก จำนวนประชากร การใช้ที่ดิน จำนวนอาคารพาณิชย์กรรม การอยู่ใกล้แหล่งสถานศึกษา

7.2 อภิปรายผลการศึกษา

7.2.1 พัฒนาการของสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่

จากการศึกษาถึงพัฒนาการของธุรกิจสถานบันเทิง เมื่อนำมาพิจารณากับแนวคิดโครงสร้างของเมืองเชียงใหม่ในอดีตนั้นตรงกับ โครงสร้างเมืองแบบทฤษฎีรูปเสี้ยว (Sector Theory) ของ Babcock (1932; อ้างใน Hartshorn, 1992) คือ มีการขยายตัวของเมืองออกไปตามลักษณะการคมนาคม คือทางถนน โดยบริเวณที่ขยายตัวออกไปจะมีลักษณะการใช้ที่ดินที่เหมือนกัน โดยย่านสถานบันเทิงจะรวมตัวกันอยู่บริเวณใจกลางเมืองซึ่งเป็นเขตธุรกิจการค้ากลาง โดยตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2533 ธุรกิจสถานบันเทิงที่อยู่ภายในเขตเมืองเชียงใหม่จะกระจุกตัว หรือรวมตัวอยู่กลางเมืองเชียงใหม่ เนื่องจากเมืองเชียงใหม่ยังไม่มีมีการขยายตัวมาก เขตพาณิชย์กรรมหรือย่านธุรกิจจะอยู่กลางเมืองเชียงใหม่ และถนนรัศมีที่ออกจากเมือง อีกแนวคิดที่สัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของเมืองเชียงใหม่ในสมัยก่อน คือ แนวคิดศูนย์กลาง-ขอบ (Core-Frame Concept) เสนอโดย Horwood and Boyce (1959) สามารถนำมาเปรียบเทียบกับเมืองเชียงใหม่ได้ คือ มีการใช้ที่ดินเข้มข้นบริเวณศูนย์กลางเมือง และใช้ที่ดินเบาบางบริเวณรอบนอก เปรียบเทียบกับเมืองเชียงใหม่ที่มีการขยายตัวในทางตั้ง บริเวณกลางเมือง และขยายตัวในทางราบบริเวณรอบนอก

เมื่อเวลาผ่านไปเมืองเชียงใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ทำให้เกิดการขยายตัวอย่างมาก เพราะเป็นเมืองหลักในภาคเหนือตอนบน สังเกตได้จากเมือง

เริ่มขยายตัวออกสู่รอบนอก รองรับกับจำนวนประชากรที่มากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงกลายเป็นเมืองหลายศูนย์กลาง ตรงกับทฤษฎีหลายศูนย์กลาง เสนอโดย Harris และ Ullman ในปี 1945 สังเกตจะเห็นเมืองเชียงใหม่จากก่อนปี พ.ศ. 2533 นั้นเขตธุรกิจการค้าอยู่ที่เดิวนี้อยู่ที่ใจกลางเมือง แต่เวลาต่อมาจนถึงปี พ.ศ. 2552 แหล่งธุรกิจได้เริ่มย้ายออกจากศูนย์กลางเมืองเชียงใหม่แล้ว กระจายออกไปอยู่บริเวณรอบนอกเมือง ซึ่งมีราคาที่ดินที่ต่ำกว่าในเขตเมือง ซึ่งสัมพันธ์กับ ทฤษฎีการดึงดูดเข้าสู่ศูนย์กลาง และทฤษฎีการเคลื่อนย้ายออกจากศูนย์กลางนี้เสนอโดย Colby (1933; อ้างใน Bourne, 1971) ทฤษฎีการดึงดูดเข้าสู่ศูนย์กลาง อธิบายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกดึงดูดเข้าสู่ศูนย์กลางซึ่งมาจากรอบนอก หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่กลางเมืองอยู่แล้ว โดยสามารถนำมาเปรียบเทียบได้กับธุรกิจสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่ ยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ธุรกิจไนท์คลับและดิสโก้เทค ที่ในอดีตอยู่กลางเมืองเชียงใหม่ ปัจจุบันยังมีทำเลที่ตั้งอยู่กลางเมืองเช่นกัน เพราะมีความสัมพันธ์กับโรงแรม เช่น ร้านไฮริชัน โรงแรมเซ็นทาราควงตะวัน ถนนลอยเคราะห์ บับเบิล และฮ็อทช็อค โรงแรมพรพิงค์ทาวเวอร์ ถนนเจริญประเทศ เป็นต้น ธุรกิจคาราโอเกะและคาเฟ่ เห็นได้ชัดว่าอยู่บริเวณกลางเมืองเชียงใหม่รวมตัวกันอยู่ บริเวณตำบลช้างคลาน โดยธุรกิจบางร้านที่อยู่บริเวณนอกเมือง ได้ย้ายเข้ามาสู่บริเวณตำบลช้างคลาน เช่น ไวโอลินคาราโอเกะ ย้ายมาอยู่แทนกินรีคาราโอเกะ ไออิคาราโอเกะ ย้ายมาอยู่แทนที่ มอนโรคาราโอเกะ บนถนนช้างคลาน เป็นต้น และอีกธุรกิจคือ บาร์เบียร์ อะโกโก้ และคาบาเร่ต์ ที่กระจุกตัวอยู่บริเวณกลางเมืองมานานแล้ว คือบริเวณท่าแพและถนนลอยเคราะห์

ทฤษฎีเคลื่อนย้ายออกจากศูนย์กลาง เป็นทฤษฎีที่ตรงกันข้ามกับการดึงดูดเข้าสู่ศูนย์กลางเป็นตัวผลักดันหรือชี้้นำให้เกิดการเคลื่อนย้ายออกจากศูนย์กลาง โดยสามารถนำมาศึกษาเปรียบเทียบได้กับธุรกิจสถานบันเทิงในเมืองเชียงใหม่ คือ โรงภาพยนตร์ และโรงละครที่ในอดีตกระจุกตัวอยู่ในเขตธุรกิจการค้ากลางเมือง แต่ปัจจุบันได้มีการเคลื่อนย้ายออกมาสู่รอบนอกเมือง เพราะ การเข้าถึงที่สะดวกกว่า ราคาที่ดินที่ต่ำกว่า และรองรับกับการขยายตัวของเมือง ธุรกิจสถานบันเทิงอีกประเภทที่เห็นได้ชัดคือ ธุรกิจบาร์และภัตตาคาร จากที่ในอดีตไม่เป็นที่นิยม และอยู่บริเวณกลางเมือง แต่เมื่อเกิดการขยายตัว เกิดการเคลื่อนย้ายออกจากศูนย์กลาง เพราะธุรกิจประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องอยู่กลางเมือง โดยปัจจุบันที่เห็นได้ชัดคือ การกระจุกตัวกันรอบนอกเมือง เช่น บริเวณถนนนิมมานเหมินท์ ตำบลสุเทพ โครงการเชียงใหม่บิสซิเนสพาร์ค ถนนชูปเปอร์ไฮเวย์ และโครงการเจ มาร์เก็ต ถนนอัยยูธร ตำบลป่าตัน เป็นต้น

นอกจากนั้นยังสัมพันธ์กับแนวคิด ย่านธุรกิจการค้ากลาง (Conceptual Model of the CBD) ของ Herbert and Thomas (1982) ได้อธิบายถึงการแบ่งย่านต่าง ๆ ในเขตธุรกิจการค้ากลางไว้ 6 ย่าน ซึ่งได้มีการแบ่งย่าน โรงแรมและบันเทิง (Hotel and Entertainment Zone) ออกมาอย่างชัดเจน ย่านนี้จะประกอบไปด้วยธุรกิจ โรงแรมและสถานบันเทิงต่าง ๆ ทั้ง โรงแรม โรงละคร โรงภาพยนตร์ ภัตตาคาร ฯลฯ โดยจะพบอยู่ในด้านใดด้านหนึ่งของ CBD และแนวคิดโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของ CBD ของ Hartshorn (1992) ได้กล่าวถึงย่านสถานบันเทิงในเขตย่านธุรกิจการค้ากลางด้วย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับย่านธุรกิจการค้ากลางของเมืองเชียงใหม่พบว่า ย่าน โรงแรมและบันเทิงของเมืองเชียงใหม่ คือ ตำบลช้างคลาน ซึ่งมีโรงแรม และสถานบันเทิงอยู่จำนวนมาก ซึ่งจะได้ชัดเจนบริเวณถนนลอยเคราะห์ ถนนช้างคลาน และถนนเจริญประเทศ สอดคล้องกันกับการศึกษาของ Yanasam (1985) ที่กล่าวถึงเขตการค้าสมัยใหม่ของเมืองเชียงใหม่จะเต็มไปด้วยย่าน โรงแรมและบันเทิง

เมื่อธุรกิจสถานบันเทิงมีความหลากหลายมากขึ้น ย่อมเกิดการแบ่งระดับระหว่างธุรกิจสถานบันเทิงด้วยกันซึ่ง ทฤษฎีแหล่งกลางของ Christaller (1933) และ Lösch (1939; อ้างใน Hartshorn, 1992) สามารถนำมาอธิบายถึงลำดับศักดิ์ของธุรกิจสถานบันเทิงเมืองเชียงใหม่ได้ โดยได้กล่าวถึงความเป็นแหล่งกลางของธุรกิจ ซึ่งธุรกิจต่าง ๆ นั้นจะมีลำดับศักดิ์แตกต่างกันออกไป ซึ่งในการศึกษานี้พบว่า ธุรกิจสถานบันเทิงมีลำดับศักดิ์โดยได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ใหญ่ กลาง และเล็ก ซึ่งการแบ่งลำดับศักดิ์ธุรกิจสถานบันเทิง แบ่งได้จาก การรองรับจำนวนผู้ใช้บริการ ถ้าธุรกิจสถานบันเทิงขนาดใหญ่จะรองรับได้มาก และมีขอบเขตการให้บริการที่กว้างกว่าธุรกิจสถานบันเทิงที่มีขนาดเล็ก โดยขอบเขตการให้บริการของธุรกิจสถานบันเทิงบางประเภทนั้นมีขอบเขตกว้างถึง อำเภอข้างเคียง หรือจังหวัดข้างเคียง เช่น ขอบเขตการให้บริการของโรงภาพยนตร์เมเจอร์ซีนิเพล็กซ์ ซึ่งครอบคลุมถึงจังหวัดข้างเคียง หรือร้านวอมอัฟคาเฟ่ ซึ่งเป็นสถานบันเทิงประเภทบาร์และภัตตาคาร มีขอบเขตบริการครอบคลุมถึงจังหวัดข้างเคียงเช่นกัน

ธุรกิจสถานบันเทิงในช่วงปัจจุบันของเมืองเชียงใหม่มีลักษณะการเกาะกลุ่ม กันคล้ายกับ แนวคิดเกี่ยวกับกับประเภทของโครงสร้างการค้าปลีกของ Berry (1963) โดยในการศึกษากับธุรกิจสถานบันเทิงจะตรงกับเขตการค้าแบบรีบบิ้นหรือแบบแถบ และเขตการค้าเฉพาะ โดยเขตการค้าแบบรีบบิ้นหรือแบบแถบ จะเป็นธุรกิจการค้าอยู่สองฟากถนนหรือทางหลวงเป็นแถบหรือแนวยาว โดยธุรกิจเหล่านี้ไม่จำเป็นที่จะต้องมีทำเลที่ตั้งอยู่กลางใจเมือง แต่ทำเลที่ตั้งจะดูที่การคมนาคมหรือถนน โดยจะคำนึงถึงการเข้าถึงเป็นหลัก เมื่อเปรียบเทียบกับเมืองเชียงใหม่ ตรงกับธุรกิจสถานบันเทิงบริเวณถนนช้างคลาน ถนนช้างเผือก – โชตนา ถนนห้วยแก้ว ถนนเจริญเมือง ถนนนิมมานเหมินท์ ถนนเชียงใหม่ – ลำพูน และถนนเจริญราษฎร์ ซึ่งมีธุรกิจสถานบันเทิง อยู่

ร่วมกับธุรกิจการค้าอื่น สำหรับแบบเขตการค้าเฉพาะ ได้มีการแบ่งไว้เป็น 6 ประเภท และใน 6 ประเภทนั้นมีเขตการค้าเฉพาะที่กล่าวถึงย่านธุรกิจสถานบันเทิง (Entertainment districts) อยู่ด้วย ซึ่งทำเลที่ตั้งที่มีลักษณะเฉพาะและเพื่อต้องการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ เช่น เพื่อดึงดูดลูกค้า ลดค่าโฆษณา ตรงกับย่านสถานบันเทิงเมืองเชียงใหม่ คือ ถนนนิมมานเหมินทร์ ตลาดเจ เจ มาร์เก็ต โครงการเชียงใหม่บิสซิเนสพาร์ค สันติธรรมพลาซ่า ถนนลอยเคราะห์ และโครงการประเสริฐแลนด์

7.2.2 ความสัมพันธ์ของธุรกิจสถานบันเทิงกับกิจกรรมอื่นรอบข้าง

ในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของธุรกิจสถานบันเทิงนั้น แนวคิดการเกี่ยวข้องเชื่อมโยงของกิจกรรมต่าง ๆ ของ Rennels (1956; อ้างใน Hartshorn, 1992) สามารถนำมาอธิบายถึงความสัมพันธ์ของธุรกิจสถานบันเทิงกับกิจกรรมอื่นได้ โดยกล่าวถึงความสัมพันธ์กัน 4 รูปแบบ คือ การเชื่อมโยงแบบแข่งขันกัน (competitive linkage) การเชื่อมโยงแบบส่งเสริมกันและกัน (complementary linkage) การเชื่อมโยงกันในด้านใช้แหล่งบริการหรือสถานที่ร่วมกัน (commensal linkage) และการเชื่อมโยงในเชิงประกอบกัน (ancillary linkage) ซึ่งพบในธุรกิจสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่ทั้ง 4 แบบ ทั้งธุรกิจสถานบันเทิงด้วยตนเอง และธุรกิจสถานบันเทิงกับกิจกรรมอื่น โดยจะพบความสัมพันธ์แบบแข่งขันกัน กับธุรกิจสถานบันเทิงด้วยตนเอง ที่มาอยู่ใกล้กัน และแข่งขันกันเพื่อดึงดูดลูกค้า ความสัมพันธ์แบบส่งเสริมกันและกัน จะพบกับกิจกรรมอื่น ที่ส่งเสริมกันและกัน โดยในการศึกษา พบธุรกิจหลากหลายประเภท เช่น ธุรกิจร้านขายของชำ ร้านขายหนังสือ ธุรกิจรับฝากรถ ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น ความสัมพันธ์แบบใช้สถานที่ร่วมกัน จากการศึกษาจะพบธุรกิจสถานบันเทิงที่กลางวันเปิดเป็นร้านอาหาร เกสต์เฮาส์ ร้านกาแฟ ร้านนวดแผนโบราณ ร้านตัดผม แต่กลางวันเปลี่ยนเป็นธุรกิจสถานบันเทิง และความสัมพันธ์แบบเชื่อมโยงกัน คือจะพบธุรกิจต่าง ๆ ที่เข้ามาอยู่ใกล้ หรือเชื่อมโยงกันกับธุรกิจสถานบันเทิง เช่น ธุรกิจร้านขายของชำ ร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น

7.2.3 พื้นที่เหมาะสมของธุรกิจสถานบันเทิง

ในการศึกษาครั้งนี้ แนวคิดการกำหนดทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม ของ Quinn (1940) คือการกำหนดทำเลที่ตั้งที่ดีที่สุด แนวคิดนี้ไม่สามารถนำมาใช้อธิบาย หรือวิเคราะห์เปรียบเทียบกับธุรกิจสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่ได้ โดย 4 หลักที่นำมาวิเคราะห์คือ การกระจายตลอดทั้งพื้นที่ การใช้ระยะทางสั้นที่สุด การมีตำแหน่งทำเลที่ตั้งย่านกลาง และการได้รับประโยชน์สูงสุดจากทำเลที่ตั้ง โดย 4 หลักนี้ไม่สามารถใช้ได้กับธุรกิจสถานบันเทิง

7.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

7.3.1 ทราบถึงพัฒนาการของประเภท จำนวน รูปแบบ ทำเลที่ตั้ง ปัจจัยที่มีอิทธิพล โครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ของธุรกิจสถานบันเทิงเมืองเชียงใหม่จากอดีตถึงปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

7.3.2 ทราบถึงความสัมพันธ์กันของธุรกิจสถานบันเทิงกับกิจกรรมอื่น ว่าสอดคล้องเชื่อมโยงกันในลักษณะใด

7.3.3 ทราบถึงความเหมาะสมของทำเลที่ตั้งของธุรกิจสถานบันเทิงปัจจุบัน และทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมต่อการจัดตั้งสถานบันเทิง ซึ่งจะช่วยในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจสถานบันเทิงเมืองเชียงใหม่ต่อไป

7.4 ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

7.4.1 ข้อมูลของธุรกิจสถานบันเทิงบางประเภทไม่แน่นอน เช่น ผับแอนด์เรสทอรอง ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอด

7.4.2 ผู้ประกอบการธุรกิจบางประเภทไม่สามารถให้ข้อมูลได้ เพราะเป็นความลับทางธุรกิจ เช่น คาราโอเกะ และอาบอบนวด

7.5 ข้อเสนอแนะ

7.5.1 ในการศึกษานี้หากมีการเจาะลึกลงไปในแต่ละประเภทของสถานบันเทิง จะทราบได้ถึง การเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลาได้ละเอียดมากยิ่งขึ้น

7.5.2 ความสัมพันธ์กันของธุรกิจสถานบันเทิงกับกิจกรรมอื่น ๆ รอบข้างนั้น มีความหลากหลายมาก ทั้งประเภท รูปแบบต่าง ๆ มีรายละเอียดมาก สามารถนำไปศึกษาต่อได้อีก

7.5.3 ธุรกิจสถานบันเทิงในปัจจุบันนั้นเริ่มมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทั้งประเภท รูปแบบ และบทบาทหน้าที่ หากคิดจะศึกษาเรื่องธุรกิจสถานบันเทิงควรระบุให้ประเภทให้แน่นอน จะได้ไม่ สับสน